

Mariánská zahrada

Svazek obcí Mariánská zahrada

č. 1 / 2011

Vážení přátelé Mariánské zahrady,

dostávají se Vám do rukou noviny Mariánské zahrady, které pojednávají o tom, co se uskutečnilo v roce 2011 na tomto území.

Přináší Vám přehled o činnosti svazku, ale i pohled do života členských obcí, získáte řadu informací o tom, s kým svazek obcí Mariánská zahrada spolupracuje, dozvíte se o řadě společenských, kulturních a sportovních akcí, které pořádal svazek obcí ve spolupráci s členskou obcí nebo s jinou organizací.

Do těchto novin přispěli svým článkem některé členské obce, jednotlivci, ale i organizace a sdružení, které působí na území Mariánské zahrady.

Věřím, že každý zde nalezne nové poznatky a noviny tak přispějí k prohlubování znalostí o Mariánské zahradě, ve které žijeme. Poděkování patří Všem, kteří se na vydání těchto novin podíleli.

*Eliška Formanová
předsedkyně svazku obcí
Mariánská zahrada*

Organizace svazku obcí Mariánská zahrada

V prosinci 2010 bylo na valné hromadě v Běcharech zvoleno na dvouleté období předsednictvo ve složení: předsedkyně – Eliška Formanová (starostka obce Bukvice), první místopředseda – Ing. Radomír Vališka (starosta obce Dětenice), druhý místopředseda – Petr Soukup (starosta města Libáň), členové – Jaroslava Rychnová (místostarostka obce Střevač) a Naďa Bíšková (starostka obce Veliš). Vedení účetnictví zajišťuje Ing. Michaela Tourková.

Schůze předsednictva se pravidelně konají každý druhý čtvrtek v měsíci na Obecním úřadě v Bukvici. Valné hromady proběhly v Dětenicích (17.3.), na Zelenecké Lhotě (27.6.) a v Bačalkách (7.12.). Všem členům a předsednictvu bych chtěla poděkovat za dobrou spolupráci.

V roce 2011 došlo ke změně sídla Mariánské zahrady, které bylo zaregistrováno na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje v květnu 2011. Adresa zní : Mariánská zahrada, Bukvice 27, 506 01 Jičín (původní adresa byla Valdštejnovo náměstí 1, Jičín).

V roce 2011 přistoupila do svazku obec Bačalky, takže počet členů vzrostl na 29. Jedná se o obce: Bačalky, Běchary, Budčeves, Bukvice, Bystřice, Česov, Dětenice, Dolní Lochoy, Cholenice, Chyjice, Jičíněves, Kopidlno, Kostelec, Libáň, Nemyčeves, Ohaveč, Ostružno, Podhradí, Rokytňany, Sedliště, Slatiny, Slavhostice, Staré Místo, Střevač, Údrnice, Veliš, Vitiněves, Vršce, Zelenecká Lhota.

Na podzim podaly žádosti o vstup do svazku obce Židovice a Žlunice. Žádosti byly projednány a schváleny na valné hromadě v prosinci 2011, zaregistrování na Krajském úřadě Královéhradeckého kraje proběhne v lednu 2012.

Ke své vlastní činnosti Mariánská zahrada ještě administruje pro Jičínsko Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje dotační titul „Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje“. Kancelář je v Jičíně v budově čp. 56 v Havlíčkově ulici. Pracovníkem pro administraci je Ing. Marketa Obitková.

Eliška Formanová

Projekty a dotace

Počátkem října jsme odevzdali na Centrum evropského projektování do Hradce Králové poslední monitorovací zprávu týkající se projektu „Medializace turistické oblasti Mariánská zahrada“.

Na konci roku 2010 se valná hromada usnesla podat žádost o dotaci z „Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje“ a navázat na tento projekt pro ty obce, které nebyly v roce 2007 členem svazku Mariánská zahrada.

Dotace nám byla přidělena, a tak bude tabule v dřevěném stojanu s mapkou a informacemi o Mariánské zahradě, o historii obce, o památkách i přírodních zajímavostech také v Libáni na náměstí a na návsi v těchto obcích: Bačalky (Lično), Běchary, Budčeves (Nečas), Bystřice (Važice), Česov (Liběšice), Dětenice (Brodek – Osenice), město Libáň (Kozodírky, Křešice, Psinice, Zliv), Rokytňany, Slavhostice, Vitiněves, Vršce a Zelenecká Lhota (Záhuby). Dodělány byly i tabule do obcí Batín (Střevač – Batín) a do Štídel (Nadslav – Štídla). Poděkování patří Regionálnímu muzeu a galerii v Jičíně za spolupráci při zpracování podkladů.

Součástí projektu bylo také vybavení kanceláře Mariánské zahrady. Kromě techniky byly zakoupeny dataprojektory na přednášky o Mariánské zahradě a na prezentaci členských obcí.

Jako každým rokem požádal svazek obcí opět o dotace z dotačních titulů vypisovaných Krajským úřadem Královéhradeckého kraje. Z dotačního titulu „Profesionalizace“ jsme získali částku 66 000,- Kč na činnost svazku. Neúspěšní jsme byli v dotačním titulu „Vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice“.

Eliška Formanová

Spolupráce s Akademií J. A. Komenského v Jičíně

Svazek obcí Mariánská zahrada spolupracoval na realizaci projektu „Nové metody jazykové a profesní přípravy“, který byl spolufinancován EU z operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“. Projekt byl zahájen v březnu 2010 a ukončen v červnu 2011, svazek obcí byl partnerem bez finanční spoluúčasti. Hlavní náplní tohoto projektu bylo ověřit nové metody výuky cizích jazyků ve vzdělávání dospělých, zejména v oblasti profesního vzdělávání. Cílem bylo zavedení moderních metod do výuky cizích jazyků, podpořit účastníky kurzů v jejich úsilí zvládnout cizí jazyk a umožnit jim procvičování látky s moderními pomůckami.

Byly připraveny kurzy angličtiny se zaměřením na profesní přípravu v podnikové praxi s využitím interaktivní tabule.

Ověřovaly se v pěti pilotních kurzech na podzim r. 2010. Proběhly dva kurzy pro úroveň znalostí pro mírně pokročilé, dva pro středně pokročilé a jeden pro pokročilé. Ke konci roku se začaly připravovat dva e-learningové kurzy. Jeden vycházel z již ověřovaného kurzu pro profesní angličtinu, druhý byl nově vytvářený a byl zaměřen na cestovní ruch. Kurz pro cestovní ruch byl pilotně ověřován v období března – června 2011. Byla tak ověřena distanční forma vzdělávání.

Průběžně probíhalo vzdělávání lektorů v pedagogice, metodice, v technice používání interaktivní tabule a v tvorbě e-learningových kurzů. Lektoři si rozšířili své vědomosti a budou je moci využívat v další výuce. Pro používání interaktivní tabule byla vytvořena příručka, která je k dispozici lektorům. Byla vybudována multimediální jazyková laboratoř, kde měli účastníci pilotních kurzů možnost rozšiřovat si své znalosti s použitím bohaté literatury, s procvičováním poslechu a mluvení.

Mariánská zahrada pomáhala s organizačním zajištěním kurzů a získáváním účastníků. Členské obce byly průběžně informovány o průběhu projektu a jednotlivých činnostech. Projekt byl ukončen závěrečnou konferencí, na které byly shrnuty výstupy projektu, byla ukázána práce s interaktivní tabulí a s e-learningem. Účastníci všech kurzů vyplňovali závěrečný dotazník, ve kterém hodnotili použité nové metody. Nové metody byly hodnoceny převážně kladně, u e-learningových kurzů chyběl kontakt s lektorem a možnost procvičování konverzace. V průběhu projektu byly podávány monitorovací zprávy, poslední spolu se závěrečnou zprávou byla podána začátkem srpna. Poslední monitorovací zpráva byla schválena v říjnu 2011 a tím byl projekt ukončen.

Marketa Obítková

Spolupráce s Univerzitou Pardubice

Dokumentace a průzkum památek Mariánské zahrady – práce studentů a akademických pracovníků Univerzity Pardubice

Spolupráce Univerzity Pardubice se svazkem obcí Mariánská zahrada a s regionálními odbornými institucemi započala v červnu roku 2009 schůzkou zástupců všech stran v jičínském muzeu. Tehdy byla nastíněna rámcová koncepce spolupráce, která přinesla své první ovoce v polovině roku 2010, kdy byl vydán sborník studentských prací věnovaný historii a památkám teritoria někdejší velišské farnosti. Dílo může být podkladem pro další historické a uměnovědné bádání, může posloužit pracovníkům památkové péče a samozřejmě i propagaci Mariánské zahrady. Případní zájemci si mohou elektronickou verzi zdarma stáhnout na webových stránkách Vydavatelství Univerzity Pardubice (<https://e-shop.upce.cz/>), v sekci e-publikace zdarma. Publikace a také výsledky výzkumů a dokumentačních prací byly prezentovány na kolokviu, které se konalo na počátku července 2010 v kapli sv. Jana Nepomuckého v obci Bukvice. Vydání sborníku, kolokvium a také samotná odborná práce studentů a akademických pracovníků je realizována v rámci projektu CZ.1.07/2.2.00/07.0188 Historie a restaurování v praxi, jehož řešitelem je pardubická univerzita. Díky tomuto projektu probíhá i průzkum a doku-

mentace památek a výzkum jejich historie v dalších oblastech Mariánské zahrady. I tato práce bude mít svůj konkrétní výstup – další sborníky studentských prací, na které se zájemci budou moci těšit v první polovině roku 2012.

Po Veliši upoutalo naši pozornost Kopidlno, které bylo kdysi centrem schlikovského dominia a jejich rodovým sídlem. Protiváhu někdejšímu reprezentativnímu sídlu Schliků, kopidlenskému zámku, v němž v současné době sídlí Střední škola zahradnická, tvořil kostel sv. Jakuba a fara zbudované na počátku 18. století a škola, které můžeme považovat za „duchovní“ centrum regionu. Důležitost fary byla znásobena v roce 1834, kdy se Kopidlno stalo sídlem nově zřízeného vikariátu. Pro práci studentů a akademických pracovníků Univerzity Pardubice byl cenný nejenom historický význam lokality, ale také to, že existuje též množství zajímavých písemných pramenů, které jsou cenným zdrojem informací k dějinám města, jeho okolí i k osudům jednotlivých hmotných památek. V průběhu uplynulého akademického roku 2010/11 studenti společně vytvořili edici kroniky někdejší kopidlenské farní školy, soupisu drobných památek farnosti Kopidlno z roku 1837 a kostelních inventářů z 18. století. Na jaře byla také vytvořena odborná dokumentace drobných památek na území někdejší kopidlenské farnosti. Tento rozsáhlý soubor odborného materiálu je v současné době zpracováván a bude vydán v rámci publikace, která vyjde na světlo světa v první polovině roku 2012.

V akademickém roce 2011/12 se se studenty věnujeme památkám a historii farnosti Ostružno významné zejména díky dvouvěžové budově farního kostela Povýšení sv. Kříže. V rámci odborných seminářů a exkurzí byl proveden terénní průzkum drobných památek. Probíhá také archivní řešeršní práce a vytváření edice vybraného historického pramene. Čtenáři se mohou těšit na to, že si počtou v zápisech farní kroniky z Ostružna. Výstupem bude opět odborná publikace, která bude vedle edice zahrnovat i dokumentaci a popis současného stavu drobných památek.

Naše práce na průzkumu památek, jejich dokumentaci a studiu dějin tohoto regionu by nebyla možná bez pochopení a vstřícnosti zástupců svazku obcí Mariánská zahrada, zaměstnanců Státního okresního archivu Jičín, Regionálního muzea a galerie v Jičíně a také jičínského arciděkanství a děkanství v Kopidlně. Rádi bychom při této příležitosti všem jmenovaným poděkovali.

Jana Stráníková

Otevřené zahrady Jičínska pomáhají venkovu

Občanské sdružení Otevřené zahrady Jičínska (OZJ), místní akční skupina (MAS), se zabývá zprostředkováváním dotací do svého tzv. zájmového území ze Státního zemědělského intervenčního fondu, osy IV Leader a pomáhá s žádostmi o dotace i do jiných dotačních titulů. Ohlédněme se za posledními třemi lety, v nichž proběhly první tři výzvy.

Podpořeno bylo 17 projektů v celkové hodnotě 10,5 mil. Kč a mezi žadateli bylo osm obcí (Bukvice, Dolní Lochov, Libáň, Podhradí, Rokytňany, Veliš, Vitiněves, Zelenecká Lhota), tři církevní organizace (Římskokatolická farnost – arciděkanství Jičín, Oblastní charita Jičín, Farní sbor českobratrské církve evangelické v Jičíně), tři neziskové organizace (TJ Kopidlno, SDH Vitiněves, Občanské sdružení Na zelené louce) a jeden zemědělský podnikatel v nezemědělském oboru (Jaroslav Straka z Bystřice).

Jedenáct z těchto projektů již bylo dokončeno a proplaceno, jsou to: Úprava prostranství u č. p. 27 – u Obecního úřadu v Bukvici (projekt 1. výzvy dokončený 2010, žadatelem byla Obec Bukvice), Úprava veřejného prostranství v Dolním Lochově (projekt 1. výzvy dokončený 2010, žadatelem byla Obec Dolní Lochov), Zviditelnění a zpřístupnění památek Libáňska – propagace zájmového území MAS (projekt 1. výzvy dokončený 2010, žadatelem bylo Město Libáň), Sadovnické úpravy a údržba zeleně návsi ve Veliši (projekt 1. výzvy dokončený 2011, žadatelem byla Obec Veliš), Zvýšení atraktivnosti obce Zelenecká Lhota obnovou veřejného prostranství ve středu obce (projekt 2. výzvy dokončený 2011, žadatelem byla Obec Zelenecká Lhota), Obnova počítačového vybavení pro Oblastní charitu Jičín (projekt 2. výzvy dokončený 2011, žadatelem byla Oblastní charita Jičín), Materiálně-technické vybavení pro Sbor dobrovolných hasičů Libáň (projekt 2. výzvy dokončený 2010, žadatelem bylo Město Libáň), Rekonstrukce umývárny se sprchami v kabinách TJ Kopidlno (projekt 2. výzvy dokončený 2011, žadatelem byla TJ Kopidlno), Husanka – místo pro rekreaci ve Vitiněvsi (projekt 2. výzvy dokončený 2011, žadatelem byl SDH Vitiněves), Úprava prostranství u hasičské zbrojnice v Hlásné Lhotě (projekt 3. výzvy dokončený 2011, žadatelem byl Městys Podhradí) a Adaptace nebytových prostor pro činnost Občanského sdružení Na zelené louce (projekt 3. výzvy dokončený 2011, žadatelem bylo Občanské sdružení Na zelené louce).

Další čtyři projekty se chýlí k dokončení realizace – Žádost o proplacení již podali: Římskokatolická farnost – arciděkanství Jičín na projekt Záchrana kostela Všech svatých v Jičíně-Sedličkách (projekt 2. výzvy, dokončený 2011), Obec Rokytňany na projekt Rekonstrukce kulturní památky v Rokytňanech (projekt 2. výzvy dokončený 2011), Jaroslav Straka na projekt Nákup kmenové pásové pily s příslušenstvím (projekt 3. výzvy dokončený 2011) a Obec Bukvice na projekt Bukvice – úprava komunikace u kaple. Do konce roku 2011 podá Žádost o proplacení ještě Obec Vitiněves, která v listopadu dokončila projekt z 3. výzvy Kulturní místnost aneb reorganizace budovy OÚ. Poslední projekt Evangelická fara - záchrana a zhodnocení, který podal ve třetí výzvě Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Jičíně, začal svou realizaci v listopadu r. 2011 a nejdéle do června 2013 musí být dokončen.

Kromě administrace výše zmíněných projektů se OZJ zapojily do dvou projektů spolupráce. V roce 2010 společně s MAS Šipka z Pelhřimova připravily projekt Venkov za sportem, v jehož rámci bylo vybudováno v Kojčicích u Pelhřimova sportoviště (výše dotace činí necelé 2 mil. Kč) a ve Veliši byla vybudována přístavba ke kulturnímu domu (výše dotace činí cca 2,5 mil. Kč). Obě MAS v září 2011 podaly Žádost o proplacení a v listopadu proběhla kontrola na místě, kterou provedli pracovníci SZIF.

V roce 2011 se OZJ zapojily do dalšího projektu spolupráce s LAG Podralsko, MAS Turnovsko a MAS Skleněný Nový Bor, který nese jméno Živý venkov – tradice a současnost. I tento projekt byl v září 2011 vybrán k podpoře a tím se OZJ podařilo zajistit do území investici ve výši 1,5 mil. Kč. V obci Běchary bude vybudován zastřešený altán, dětské hřiště a naučná stezka po vysázených stromech a v obci Dětenice, místní části Osenice, proběhne úprava prostranství u Foerstrova památníku, bude vybudováno zastřešené venkovní podium, dětské hřiště a bude pořízen mobiliář k pořádání akcí pro širokou veřejnost.

Jedním z cílů OZJ je také podpora partnerství a spolupráce v zájmovém území. Otevřeným zahradám Jičínska se podařilo r. 2011 získat grant Královéhradeckého kraje na podporu MAS ve výši 257 tis. Kč.

Díky grantu mohly OZJ podpořit několik sportovních, společenských a kulturních akcí, jako např. klavírní recitál Pavla Kašpara v rámci Libáňského hudebního máje, Foerstrovy dny 2011, který společně pořádala společnost Foerstrovy dny-hudební festival o.p.s. (05/2011, Dům kultury v Libáni), Libáňská hvězdná noc v Libáni ve spolupráci s Městem Libáň (06/2011, náměstí Libáň), Sláva nad Slávy (opět po roce pouť v Nadslavi – výroční otevření kaple ke svátku sv. Prokopa s barokní hudbou společně s Trinitatis Societas o.s. (07/2011), Svatoanenská pouť - pouť ke Svaté Anně ve spolupráci s Obcí Dolní

Lochov, Mariánskou zahradou a Trinitatis Societas o.s. (07/2011), dále 90. let fotbalu v Kopidlně, oslavy klubu uspořádané TJ Kopidlno (07/2011), Slavnostní otevření Husanky ve Vitiněvsi, na němž se podílely Obec Vitiněves a SDH Vitiněves (08/2011), Dožínky 2011 v Hradci Králové, jež patří mezi tradiční prezentační akce MAS z Královéhradeckého kraje (09/2011), Posvícení ve Veliši, pořádané Obcí Veliš (09/2011), koncert Schola Gregoriana Pragensis zajištěný společností Foerstrovy dny-hudební festival o.p.s. (09/2011, kostel sv. Ducha v Libáni), Posvícení v Bystřici (11/2011), Rozsvěcení vánočního stromčku (11/2011) a Vánoční posezení (12/2011), pořádané Obcí Bystřice, sérii adventních koncertů v obci Bukvice, vánoční zpívání Kůsovic koledníků po obcích Mariánské zahrady (Nadslav, Údrnice, Zelenecká Lhota a Veliš) ve spolupráci s Obcí Střevač, Obcí Údrnice a svazkem obcí Mariánská zahrada (12/2011), interaktivní společenský rodinný vánoční večer ve Veliši pořádaný OZJ, Základní školou Bodlák a Pampelišky a Obcí Veliš (12/2011).

Mezi další prezentační akce bez finanční podpory MAS patřily kulturní akce pořádané ve spolupráci s občanskými sdruženími Jičínská beseda a Baševi. Jičínská beseda zorganizovala v kostele Všetech svatých v Jičíně-Sedličkách koncert Jitky a Ondřeje Kolářských pod názvem Osm strun pro střechu Všetech svatých (04/2011) a o.s. Baševi uspořádalo koncert jidiš a hebrejských písní v podání Pavly Kšicové, Martiny Kolářové a Václava Eichlera pod názvem Hevenu šalom alejchem (05/2011) a divadelní představení souboru Feigle pod názvem Příběh o královně Ester (09/2011) v synagoze v Jičíně.

Otevřené zahrady Jičínska se i v r. 2012 budou snažit zprostředkovat co nejvíce finančních prostředků do zájmového území MAS, a to nejen z osy IV Leader, ale i z jiných os PRV, z dotačních titulů Královéhradeckého kraje a dalších, o nichž pravidelně informují prostřednictvím elektronického bulletinu Informatorium, které je volně stažitelné na webových stránkách www.otevrenezahrady.cz.

Zásadní informací bezpochyby je, že v lednu 2012 proběhne čtvrtá výzva příjmu Žádostí o dotaci z osy IV Leader, kterou poskytují OZJ. Téměř čtyř a půlmilionová alokace půjde do pěti oblastí podpory: Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova, Obnova a rozvoj vesnic, Občanské vybavení a služby, Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje pro nezemědělské podnikatele a Modernizace zemědělských podniků. Doporučujeme proto všem, kteří chtějí realizovat své projekty v rámci čtvrté výzvy, aby sledovali naše internetové stránky (www.otevrenezahrady.cz) a v případě jakýchkoliv dotazů, týkajících se projektových záměrů, se neváhali na nás obrátit buď prostřednictvím e-mailu (otevrenezahrady@seznam.cz) nebo telefonicky (602 420 396).

Přejeme mnoho zdaru vašim projektům a těšíme se na váš aktivní přístup.

Kamila Kabelková

Vánoční zpívání

V roce 2011 se poprvé uskutečnily vánoční koncerty po Mariánské zahradě v podání Kůsovic koledníků.

Organizátorem byla Mariánská zahrada a MAS Otevřené zahrady Jičínska ve spolupráci s členskou obcí, ve které se vystoupení konalo. Finanční podporu poskytl Královéhradecký kraj. Vánoční zpívání se uskutečnilo na místech, která nejsou běžně otevřená – v kapli Nejsvětější Trojice na Zelenecké Lhotě, v gotickém kostele sv. Prokopa v Nadslavi a v kostele sv. Martina v Údrnicích. Poslední vystoupení Kůsovic koledníků bylo v Kulturním domě ve Veliši při netradičním interaktivním rodinném a společenském večeru.

Eliška Formanová

Poutě a procesí

V řadě míst na území Mariánské zahrady se pravidelně konají poutní mše v kostelích a kaplích a postupně se obnovuje putování v krajině...

Procesí s vůní rozkvetlých luk i červení plodů šípkových růží

Období poutí každoročně zahajuje tradiční modlitební setkání v loretánské kapli skrývající se v zalesněném návší velišského chlumu. Poutníci se zde pravidelně setkávají každou první sobotu v měsících od května do října. Liturgické obřady celebrují duchovní jičínské farnosti a nejednou zde bývá i vzácná příležitost milého setkání s některým z těch, kteří již odešli na jiná pastorační působiště.

Zcela výjimečným průběhem se do historie poutních událostí roku 2011 vepsala pouť říjnová, jež byla doprovázena jičínskými Literácy pod vedením Michaela Pospíšila a procesím navázala na pouť následnou v neda-

leké, tajemně ukryté kapli Andělů Strážných. Cesta vedla poutníky tichými opuštěnými pěšinami malebně romantickou lesní krajinou a tu a tam je i překvapila nastavenou tvář své přírodní divokosti. Lákání očekávajícím archandělem Rafaelem v dochované rozměrné nástěnné malbě kaple však i v překračování spadlých kmenů, větví či v zdolání příkrého stoupání čerpali sílu a pociťovali radost. Svědectví vydávala zejména stařenka, obdivuhodně vyšplhavší na posvátné terénní vyvýšené místo pomocí svých holí či sděleným vděkem účastníci podstatně mladší věkem, jsou obohaceni dobrodružstvím a stmelení kamarádkým duchem. Plody červených šípků, skrze vysoké stromy toho dne nasvícených i v tomto podzimním čase neobvykle silným hřejivým slunečním svitem, zaznamenávaly andělské zpěvy rozléhající se vůkol lesem i láskyplně přátelskou atmosféru jednotného společenství vyzařovanou do ztichlé osamocené krajiny.

V měsíci červnu 18. dne poutníky přivítala kaple Nejsvětější Trojice, k níž doputovali za téhož hudebního doprovodu zpěvavým procesím od kostela Povýšení sv. Kříže z Ostružna.

Letní měsíc prázdnin a dovolených - červenec - jako by tušil vyšší disponovanost volného času každého z nás, nabídl poutních setkání hned několik. V sobotu 2. t.m. se poutníkům otevřel zachovalý neobyčejně zdobený útulný prostor gotického kostelíka dominujícího líbezně malebné návsi v Nadslavi. Tuto příležitost své otevřené náruče skýtá pouze jednou do roka a poutníci, vědomi si zmíněné ojedinělé skutečnosti, vzácnou možnost neopomíjejí. Každoročně společně vzpomínají patrona stavby – připisovaného autora evangeliáře, na který přísahali francouzští králové a který je součástí katedrálního pokladu ve francouzské Remeši, patrona horníků a prvního Čecha prohlášeného papežem za svatého – sv. Prokopa.

Tentýž den ve večerních hodinách se slavnostně rozezněl chrám sv. Ignáce v Jičíně k počtě Panně Marii Rušánské poutní liturgickou mší sv. celebrowanou provinciálem Františkem Hylmarem a koncertem chrámového sboru sv. Jakuba a jeho sólistů. Slavná Ave Maria pozdravením andělským v hudbě v mnoha skladbách různých autorů několika staletí zněla jímavě i velkolepě vznešeně.

Závěr měsíce je věnován památce sv. Anny. Barevnost travin, vůně bylin i výhled do širokého okolí lesů, luk rybníků dopřála svěťice poutníkům při putování s ní do kaple jejímu jménu zasvěcené nad Dolním Lochovem v sobotu 23. července 2011.

S malým oddechem se poutníci mohli v odpoledních hodinách přesunout do kostela Všechn Svatých pod Zebínem. Odtud od 16.30 hodin bylo nakročeno "Staro-Nové Putování Rušánské - ku Jičínu s Dobovou Muzikou" - výroční slavnost připomínky 100. jubilea přenesení ikony Rušánské madony do Jičína 21.7. L.P. 1737.

Dvojice vzrostlých lip po obou stranách dvoukilometrového historického úseku důstojně lemovaly druhý rekonstrukční poutní průvod, jenž po několikerém zastavení, víření bubnu a uvedení slavnostních fanfár trubačů doputoval do historického jádra města, kde v 18 hodin v kostele sv. Ignáce na něj navázala slavná poutní mše sv. se slavnou

muzikou. Po ukončení liturgického obřadu byl pořádán benefiční koncert k "Paladiu Jitčína", v němž pod vedením Michaela Pospíšila - Properia hudbu (nejen) barokního Jičína zpívali a na dobové nástroje hrály soubory Ritornello a Literácy Jitčín, s hosty Janou Kracík a Ondřejem Koláčným.

Tomuto festivalu barokní kultury - SOL in DIE - pořádaném Literácy Jitčín ve spolupráci s Jičínskou besedou a Arciděkanstvím Jičín, předcházela již v pátek 22. 7. 2011 v Porotním sále jičínského zámku od 18 hodin přednáška historika a germanisty Mgr. Jana Kvapila, PhD. "Jezuita Jičíňan Jan - Pohled do života a díla pátera Krause (kterýžto z Jičína věhlasné poutní místo učinil)".

Na poutích procházíme místy, kde se koncentrují duchovní síly, místy, která kdysi mívala svou živou tradici. Léty mnohá prošla změnou proměn, některá zůstala opomíjená, jiná upadla v úplné zapomnění. Nebojme se je objevovat a jejich zašlou slávu opět obnovovat. Zkusme znovu silně vnímat jejich historii, výjimečnou architekturu, přírodní propojení, nechme se přenést v prostoru i v čase a naučme se navazovat nit na dávné posvátné děje. Nebojme se je zpřítomňovat i ochraňovat, abychom zázračné síly, duchovní energii a ochranu i sami pocítili. Navzdory chvátavé tendenci komerčního světa se zastavme, zkoncentrujme a vydejme na cesty návratu – těšíme se na Vás na poutích a procesích roku 2012.

Dana Rejmanová

Letní hudební dílna

Projekt letní hudební dílny „Urob si Svůj Kancionál aneb Škola Barokního Zpěvu, Čtení, Psaní, Knihařství“ umožnil účastníkům i jen kolemjdoucím návštěvníkům bližší seznámení s dnes často opomíjeným cenným barokním hudebním dědictvím dobových kancionálů. Zájemci měli šanci pod odborným vedením lektora Michaela Pospíšila více než týden (18. - 26. 8.) pracovat přímo s originálními kancionály, a tak se naučit číst a přepisovat původní notaci a texty, odkrývat jejich významy, vyrábět dobové psací potřeby, vyzkoušet původní knihařskou techniku, aby si nakonec sami mohli vytvořit svůj vlastní rukopisný zpěvník. Dílna, pořádaná o.s. Trinitatis Societas ve spolupráci s Arciděkanstvím Jičín, za podpory Nadace Život umělce, z principu vedena v nekomerčním duchu, za využití přírodních materiálů, byla koncipována tak, aby se zájemci mohli účastnit celého kurzu nebo i jednotlivých dnů. Celkem se tak zúčastnilo 14 zájemců, kteří se postupně seznamovali s barokním repertoárem z vybraných kancionálů - Hollana, Božana, Šteyera, Kadlínského a Bridela. Při nácviu daných písní začali získávat povědomí o způsobu interpretace dobové hudby i jejím nácviu pro sborový přednes, a mohli tak tyto poznatky dále uplatnit při svých vlastních hudebních aktivitách – při práci ve sboru či pro svůj individuální rozvoj. Na práci v dílně mohli v určený čas ze zájmu nahlédnout také návštěvníci či kolemjdoucí výletníci. Vlastní představení nastudovaného repertoáru či práce na kancionálu se pak uskutečnilo nejprve v místě konání – v kostele Povýšení sv. Kříže v Ostružně u Jičína, vstupní bráně do barokně komponované krajiny bývalého panství rodu Schliků, kde byl obdobný repertoár svého času jistě bohatě uváděn. Druhým představením pak bylo vystoupení v rámci festivalu Theatrum Kuks 2011 v „Comoedien-Haus“. Náš záměr oživit toto pozapomenuté hudební dědictví a ukázat možnost jeho využití i v dnešní době se v tomto směru splnil.

Jana Bosáková

Další výstava o Mariánské zahradě

V roce 2010 byla v Galerii J. B. Spektrum ve Vokšicích otevřena výstava fotografií a koláží Jitky Pírkové, jejichž tématem byla místa v Mariánské zahradě. Od 6. 8. do 30. 9. 2011 proběhla v Galerii Na Špejcharu v Bukvici výstava „Lidová architektura a sakrální památky Mariánské zahrady“. Autorem fotografií byl Mgr. Petr Luniaczek z Českých Budějovic.

Mé seznámení s Mariánskou zahradou

S pojmem Mariánská zahrada jsem se poprvé setkal v červenci roku 2011. Tehdy mi můj dlouho-

letý kamarád, spolužák z matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, výborný šachista, vášnivý pěší turista a zánícený fotograf-amatér se specializací na lidovou architekturu Petr Luniaczek na jednom z našich častých společných pěších výletů řekl: „Jirko, přijď v sobotu 6. srpna 2011 do Mariánské zahrady. Bude tam, v obci Bukvice, v soukromé Galerii Na Špejcharu, vernisáž výstavy mých fotek lidové architektury z tohoto regionu. Vernisáže v této galerii se odehrávají v moc hezkém prostředí a mají vysokou společenskou úroveň.“

Podivil jsem se. Nikdy předtím jsem o Mariánské zahradě ani o obci s pěkným botanickým názvem Bukvice neslyšel ani nečetl. A vůbec – obec v zahradě? Nepřeklekl se Petr? Spíše bych čekal zahradu v obci.

Ne, Petr se nepřeklekl. Vysvětlil mi, že Mariánská zahrada je název vzniklý nedávno a označuje oblast zhruba vymezenou na svém jihozápadním okraji Kopidlnem a na severovýchodním okraji Jičínem. Ve feudální i raně kapitalistické době patřila tato oblast šlechtickému rodu Šliků (resp. Schliků). Šlikové oblast kultivovali do podoby velké zahrady a vybudovali v ní řadu sakrálních staveb, povětšinou zasvěcených Panně Marii. Tato skutečnost se v současné době stala inspirací pro vznik názvu Mariánská zahrada. Musím říci, že je to název pěkný, poetický, výstižný. Jeho „vynálezce“ zaslouží ocenění.

Když kamarád Petr ukončil svůj výklad, zastyděl jsem se. Jednak proto, že mi až dosud byl pojem Mariánská zahrada neznámý, ale hlavně proto, že jsem region s tímto názvem ještě nikdy nenavštívil. To by samo o sobě nebylo nic divného – lidí, kteří nikdy nebyli v Mariánské zahradě, je jistě více. Styděl jsem se proto, že já, celoživotní pěší turista, který má pěšky prochozené téměř celé Čechy a který rád prohlašuje „tam už jsem byl“, když je mu doporučována návštěva některé turisticky atraktivní oblasti, jsem najednou zjistil, že existuje poměrně rozsáhlá oblast o rozloze cca 230,62 km², kde jsem ještě nebyl. Vzal jsem to jako svou potupu a řekl jsem si, že to musím napravit.

První příležitost k nápravě se mi naskytla již onoho výše uvedeného 6. srpna 2011. Bydlím v Praze a nemám auto. Při dopravě na své turistické toulky jsem odkázán na vlaky a autobusy, v krajním případě na autostop. Vyjel jsem tedy ráno vlakem z Prahy, s přestupem v Nymburku jsem dojel do stanice Staré Místo u Jičína a pěšky vyrazil směr Bukvice, čímž jsem zahájil turistické poznávání Mariánské zahrady.

Přes obce Staré Místo a Šlikova Ves (hle, připomenutí, že tomuto kraji vládli Schlikové) jsem prudkým stoupáním přišel do obce Podhradí, na jejímž katastru je výrazný vrch, na kterém stával hrad Veliš, jedna z dominant Mariánské zahrady. Strmou stezkou jsem vystoupal na vrchol a byl jsem odměněn nádherným kruhovým rozhledem po blízkém i dalekém okolí. Kromě rozhledu mě na hoře Veliš ještě upoutala stavba, věž nejasného původu, nejasné doby vzniku a nejasného určení, která stojí na úplném vrcholu a je zdaleka viditelná. Při pohledu zdálky se zdá, že je to věž, která zbyla z nějakého dávno zříceného hradu, ale není tomu tak. Je to stavba relativně mladá, postavená snad pro potřeby radiokomunikací, nyní opuštěná a nevyužívaná. Možná by si zasloužila,

aby na ni byla umístěna informativní cedule, která by návštěvníkovi o té stavbě něco řekla.

Z vrchu Veliš a obce Podhradí jsem to již neměl daleko do Bukvice, kam jsem přišel, příjemně klesající silničkou, s potřebným předstihem před zahájením vernisáže ve 14 hodin. Petrovo avízo, že vernisáže v Bukvici mají vysokou společenskou úroveň, se ukázalo naprosto pravdivé. Vernisáže jsou v Bukvici příležitostí, aby se ve značném počtu sešli příznivci různých forem výtvarného umění nejen z Bukvice, ale i z jiných míst v bližším i vzdálenějším okolí. Kromě projevů majitele Galerie Na Špejcharu pana Jiřího Qida Valtera (jinak též amatérského krajináře, jehož pěkné realisticko-romantické obrazy jsou v galerii trvale vystaveny a čas od času obměňovány), starostky Bukvice paní Elišky Formanové a vystavujícího fotografa Petra Luniaczka bylo součástí vernisáže i hudebně-pěvecké vystoupení dua Valter – Luniaczek a v neposlední řadě malé (či spíše velké) chutné pojezení a popití.

Velkým plusem vernisáže, hojně navštívené, také bylo, že se odehrávala za krásného letního počasí pod širým nebem na travnatém dvoře těsně přiléhajícím k budově starého špejcharu, ve kterém Galerie Na Špejcharu sídlí.

Po vernisáži a prohlídce vystavených fotografií a obrazů jsem měl možnost hovořit s paní starostkou Eliškou Formanovou (jinak též předsedkyní svazku obcí Mariánská zahrada), která mi poskytla mnoho zajímavých informací i materiálů o Mariánské zahradě, a pomohla mi tak udělat si celkový obraz o tomto regionu.

Pak už jsem musel nastoupit zpáteční pěší cestu někam k vlaku. Přes obce Veliš (ležící pod stejnojmenným vrchem) a Vesec jsem přišel do Kostelce. Tato obec má zajímavý primát – má nejmenší počet stálých obyvatel ze všech obcí Mariánské zahrady. V Kostelci je dále hospoda, stará několik století. Svoji robustností připomíná malou středověkou pevnost a podobně jako pevnost je také nedobytná. Nepodařilo se mi do ní proniknout. Že by byla trvale uzavřená? Z Kostelce je to už jen kousek na nádraží v Jičíněvsi, odkud jsem odjel zpět do Prahy, vrcholně spokojen se svojí první návštěvou Mariánské zahrady.

Podruhé jsem navštívil Mariánskou zahradu 21. září 2011. Centrem mé návštěvy byla opět obec Bukvice a setkání s paní Formanovou a panem Valtrem. V centru Bukvice je zajímavá stavba, o které se odborníci přou, zda je to větší kaple nebo menší kostel. Velikostí je to spíše kaple, vnitřní dispozicí a výzdobou spíše kostel. V každém případě je to stavba velmi pěkná s hezky upraveným okolím. Kromě „kapličko-kostela“ v Bukvici mě ještě upoutal malý, zdaleka viditelný kostelík na vrcholu stráně nad protáhlou obcí Chyjice, rozloženou v údolí řeky Mrliny. Kostelík je jedna z oněch duchovních staveb, jimiž Schlikové v dávných dobách kultivovali zdejší krajinu. Kostelík je to pěkný, ale uzavřený a k bohoslužbám se již nevyužívá. Na člověka u něj padne nostalgie.

Také se mi podařilo, po delším úsilí a menším bloudění, najít a obejít rybník s hezkým názvem Nohavička, ukrytý mezi poli a menším lesíkem.

To málo, co jsem zatím z Mariánské zahrady viděl, se mi velmi líbilo. Jistě se mi budou líbit i další místa, která v ní v budoucnu navštívím. Mariánské zahradě je věnována básnička, kterou jsem nazval „Pěkná zahrada“.

Pěkná zahrada

Mariánská zahrado,
jsem rád, že mne k Tobě zaved' osud
při mých toulkách vezdejších.

Mariánská zahrado,
buď stále pěkná jako dosud,
nebo klidně ještě pěknější.

Jiří Pelant z Prahy

Soutěž „Vesnice roku 2011“

Vyhlašovatelé soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova jsou Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Spolek pro obnovu venkova ČR, Ministerstvo zemědělství ČR a Svaz měst a obcí ČR. První ročník této velmi prestižní soutěže se uskutečnil již v roce 1995.

Tato soutěž je jedinečnou možností pro velké i malé obce z naší země představit se, ukázat krásu a kouzlo života na vesnici a zároveň je to příležitost porovnat se s ostatními vesnicemi a získat nové, cenné zkušenosti. Nehodnotí se jenom to, jak obec vypadá, ale především jde o to, jak se v ní žije. Posuzuje se, jak se obec stará o kulturní památky i o přírodu, jak dbá na zachování tradic

a zvyků předků, jak si cení duchovních hodnot, jak fungují složky v obci, jak se občané zapojují do kulturního dění, protože právě spokojení a aktivní lidé žijící v obci jsou vizitkou pro ni samou. V krajském kole se uděluje barevné stuhy, ceny hejtmána a diplomy. Vítěz krajského kola, který získá zlatou stuhu, postupuje do kola celostátního.

Zatímco v roce 2010 se soutěže nezúčastnila žádná obec z Mariánské zahrady, v roce 2011 se do 17. ročníku přihlásily dvě – Běchary a Bystřice. Obě byly úspěšné. Obec Bystřice získala bílou stuhu za činnost mládeže a obec Běchary cenu hejtmána Královéhradeckého kraje za výchovu

mládeže ke včelařství. Gratulujeme.

Jičínsko reprezentovalo v Královéhradeckém kraji celkem devět obcí: Běchary, Bystřice, Dobrá Voda, Dřevěnice, Holovousy, Konecchlumí, Miletín, Třebnouševy a Vrbice. Ocenění získaly: Dobrá Voda – oranžovou stuhu, Miletín – cenu hejtmána za vzorné vedení kroniky, Holovousy – diplom za projekty ze strukturálních fondů, Konecchlumí – diplom za netradiční aktivity občanů, Dřevěnice – diplom za udržení sportovní tradice, Vrbice – cenu Spolku pro obnovu venkova, za zachování venkovského rázu.

Vítězem krajského kola se stal Městys Nový Hrádek z Náchodska, který získal zlatou stuhu a titul „Vesnice Královéhradeckého kraje roku 2011“. Tradičně v měsíci prosinci jsou starostové vítězných obcí z celé České republiky (13 krajů – tudíž 13 starostů) pozváni do Senátu a na Pražský hrad k prezidentu republiky.

Eliška Formanová

III. ročník turnaje v malé kopané

V sobotu 2. července 2011 se odehrál v Jičíněvsi 3. ročník turnaje v malé kopané za spolupráce TJ Sokol Jičíněves a obecního úřadu. Tradičně byla pořadatelem Mariánská zahrada za podpory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Turnaje se zúčastnilo sedm družstev z pěti členských obcí Mariánské zahrady. Jednalo se o mužstva z Bukvice, Bystřice, Jičíněvsi, Kopidlna a Vitiněvsi. Tělovýchovná jednota Jičíněves sestavila tři družstva.

Vyhrálo družstvo z Kopidlna, a putovní pohár putoval tentokrát z Bukvice do Kopidlna. Na druhém místě skončilo mužstvo z Jičíněves 1 a na třetím družstvo z Bystřice. Nikdo neodešel

bez ceny. První tři družstva dostala poháry, všechna družstva diplomy. Ocenění předávala předsedkyně svazku Eliška Formanová s panem senátorem a náměstkem hejtmána Královéhradeckého kraje Josefem Tábořským.

Přála bych si, aby se zúčastnilo více družstev. Není důležité zvítězit, ale zúčastnit se a tím reprezentovat svou obec. Tuto tradici, kterou jsme založili v roce 2009, bychom chtěli s obcí Jičíněves udržet. Poděkování patří všem, kteří se na turnaji podíleli, především Tělovýchovné jednotě Sokol Jičíněves.

Eliška Formanová

Volejbalový turnaj ve Slavhosticích

Sousedský turnaj neregistrovaných hráčů ve volejbale o putovní pohár Mariánské zahrady – všesportovní hřiště ve Slavhosticích 10. 9. 2011.

Již podruhé se o slavhostickém posvícení konal turnaj ve volejbale smíšených družstev, letos jako II. ročník o putovní pohár Mariánské zahrady.

Pár dní předem přivezl pan Řeháček s panem Klímou párty stany a stoly s lavicemi z majetku MZ. V pátek navečer parta místních chlapů vše postavila u hřiště. A čekalo se na počasí. Na turnaj se připravil i pan hostinský s občerstvením. Prodával se gulášek a grilovaná uzenina.

Již před devátou dopoledne se začala sjíždět přihlá-

šená družstva, vyplňovaly se soupisky hráčů a kapitáni se zúčastnili rozlosování. Krátce po deváté hodině starosta Ing. Jaroslav Řeháček turnaj zahájil. S propozicemi a hracím systémem seznámil přítomné hráče František Melichárek. Zúčastnilo se 6 družstev, odehrálo se 15 zápasů, každý s každým. Více než polovina

zápasů se hrála na 3 sety, což svědčí o vyrovnanosti družstev. Z vítězství a z putovního poháru se radovali nakonec Hlušáci, na druhém místě skončili domácí, Chalupáři ze Slavhostic, a na třetím místě skončilo družstvo Agropunk Žlunice. Tato družstva obdržela poháry a věcné ceny od obce Slavhostice. Čtvrté místo obsadil domácí ŘEHY Team, 5. místo smíšené družstvo dětí s dvěma dospělými Veselí z Veselí (Vysokého) a na 6. místě skončilo družstvo Žluňáci. Hrál se až do 16.30 hodin za příznivého počasí (polojasno až zataženo).

Při vyhlášení družstva konstatovala, že turnaj se vydařil, dobře se hrálo i relaxovalo a nikdo ani proti rozhodčím neprotestoval.

František Melichárek

15. ročník Jivínského Štefana

Každoroční setkání kulturních pracovníků jičínského okresu a předávání ocenění proběhlo 25. února 2011 v Miletíně. Soška Jivínského Štefana za kulturní počín roku 2010 byla podle výsledku losování předána Občanskému sdružení Stezka Česov – Veselí.

„Toto občanské sdružení si vzalo svůj název od skutečné naučné stezky, kterou vybudovalo mezi Vysokým Veselím a Česovem v roce 2009. V červenci 2010 opět pozvalo lidi na procházku okruhem. Zorganizovalo také divadelní představení spolku DivOch z Veliše a další akce.“ Tak zněla nominace.

Sošku jako ocenění za dlouhodobou činnost v kultuře převzal na základě rozhodnutí poroty miletínského divadelního souboru Erben, existující už 183 let.

Mezi nominovanými v obou kategoriích bylo možno nalézt mnohé spolky a sdružení z oblasti Mariánské zahrady, které mají kulturu „v popisu práce“, i lidi různých profesí, kteří se zde podílejí na kulturní činnosti.

Eva Bílková

Včelařské kroužky

V zájmu zachování kontinuity činnosti musí každá zájmové organizace vychovávat svůj dorost a omlazovat tím svoji členskou základnu. To dobře vědí včelaři, kteří mají vypracovanou dlouhodobou koncepci rozvoje zájmových včelařských kroužků při školách. Již několik let úspěšně pracují takové kroužky při ZŠ v Kopidlně a ZŠ v Běcharech, oba pod patronátem včelařů ZO Kopidlno. V tomto roce se podařilo založit nový včelařský kroužek při Základní škole Bodláka a Pampelišky na Veliši. Kroužek je podporován ZO Jičín, která pomohla s vybavením a osazením školních úlů včelami. Kroužek, který má v současnosti 8 řádných členů, vede člen této organizace př. Josef Kysilka. O činnost je mezi dětmi zájem, včelá je podpora ředitele školy Jana Jiterského.

Všechny tři kroužky zahájily činnost i v novém školním roce. Na ZŠ v Běcharech se vedení kroužku, který tu působí už 4. rokem, ujala nová vedoucí, učitelka zdejší školy Lucie Jurycová z Jičína. Včelnici školy se čtyřmi včelstvy spravuje př. Antonín Erben, předseda ZO Kopidlno. Při vyhodnocení krajského kola soutěže „Vesnice roku 2011“ dostala obec Běchary zvláštní diplom od hejtmana Královéhradeckého kraje Lubomíra France za podíl při propagaci včelaření. Ocenění vyjádřilo uznání místní školy a obci při organizování oblastního kola „Zlaté včely pro Královéhradecký kraj“ v dubnu letošního roku. Dále bylo oceněno, že na místní škole se v rámci předmětu přírodověda po celý školní rok jednu hodinu týdně vyučuje včelaření a děti z něj mají známku na vysvědčení. Jde o zcela

jedinečný počin, na němž má podíl ředitelka školy Jana Vávrová, která včelaření všestranně podporuje. V minulém školním roce výuku prováděl př. Antonín Erben ze Židovic, v tomto školním roce ji převzal př. Oldřich Suchoradský z Kopidlno.

Při ZŠ Kopidlno pracuje kroužek již 8. rokem. Letos došlo k výrazné věkové obměně členů. Přesto si kroužek udržel 8 členů. Schází se 1x za 14 dní ve škole a na včelnici. Výuku vede př. Oldřich Suchoradský, jednatel ZO Kopidlno, včelnici spravuje př. Josef Maxa. Po mimořádné události, kdy byly všechny čtyři úly kroužku spáleny neznámým pachatelem, byla včelnice po prázdninách v plném rozsahu znovu obnovena. Mladí včelaři kroužku se prezentují na Kopidlenském kvítku. V říjnu se účastnili semináře vedoucích kroužků ve Včelařské škole v Nasavrkách, kde v programu vystoupil i př. O. Suchoradský se svými Pracovními listy, které dostali všichni vedoucí k zajištění výuky včelařství ve svých zájmových útvarech. Podělil se se svými zkušenostmi s vedením včelařského dorostu s účastníky z celé České republiky.

Kopidlenská mladá včelařská se ve dnech 26. - 30. října 2011 zúčastnila v Praze mezinárodního setkání mladých včelařů MEDOJEDI 2011, které bylo odměnou nejlepším kroužkům v republice za celoroční práci a vzornou reprezentaci našeho včelařství v mezinárodní soutěži mladých včelařů v Rakousku, kde člen kopidlenského kroužku Jaroslav Vích z Bukvice svými vědomostmi přispěl k celkově 2. místu naší reprezentace mezi 16 zúčastněnými zeměmi.

Mladí včelaři z našeho regionu tak přispívají k propagaci a rozvoji včelařství a lze vyslovit naději, že díky nim je o budoucnost tohoto oboru u nás dobře postaráno.

Oldřich Suchoradský

Vycházka v Mariánské zahradě

Obec Bačalky, list Pramínek a svazek obcí Mariánská zahrada pozvaly širokou veřejnost na vycházku do tajemného lesa Křížánku, který se nachází v trojúhelníku obcí Zelenecká Lhota – Vlčí Pole – Veselice. Kdysi tam stávala vesnice Křížanec, byla ale zničena. Vznikla pravděpodobně v době kolonizační, ve 13. nebo spíše až ve 14. století. Patřila k obci Veselice, o níž je roku 1362 zmínka, že tam Jan Dětenický z Veselice vystavěl tvrz Veselickou.

U hájenky na okraji přírodní památky Křížánky se 9. dubna 2011 sešly téměř dvě stovky účastníků. Zlákalo je nejen slunečné počasí, ale zřejmě také touha dovědět se něco více o místech, kde žili jejich předkové. Zaslíbený výklad dr. Evy Ulrychové z regionálního muzea v Jičíně všechny upoutal. Místo uprostřed lesa, kde jsme se zastavili, na nás dýchlo přímo magickou silou. Stávala zde dříve stavení, kostelík a nedaleko mlýn. Dnes zde stojí kříž, několikrát obnovený, a dvě prastaré lípy. Kostelíček byl zničen až v r. 1719 z rozkazu konzistoře, poněvadž se v něm scházeli nekatolíci. Stoletá Eva Svobodová ze Zelenecké Lhoty zde křtila děti, pochovávala mrtvé a uváděla šestinedělky. Vesnička sama zpusťla

v letech 1520-1530, byla sice obnovena, ale za švédských válek bylo dílo úplné zkázy dokonáno. Utečenci z Křížánek pak založili dnešní osadu Záhuby.

Opustili jsme toto podivuhodné místo a naše cesta vedla do nedalekých Bačálek, kde na nás v útulné hospůdce čekalo chutné občerstvení, o něž se zasloužila paní starostka Kaprasová.

Bylo to pěkné jarní odpoledne. Zvlášť potěšující byla velká účast nejen dospělých, ale i dětí. Paní dr. Ulrychové patří velký dík. Také děkujeme paní Varhanové za dobrou organizaci.

Irena Škodová

Foerstrovy dny a Křeslo pro hosta

Hudební festival Foerstrovy dny a Poetické podvečery s Křeslem pro hosta jsou dvě kulturní akce, které se konají v Libáni a v jičínském regionu si získaly jedinečné postavení. Hudební festival Foerstrovy dny – Libáňský hudební máj se koná pod záštitou České komise pro UNESCO každoročně v období, kdy do kraje přichází jaro a s ním významní čeští umělci a komorní soubory, aby svými výkony splnili všechna naše očekávání, potěšili uměleckými zážitky, které nedovolí zapomenout, aby krásnou hudbou vyslovili emoce a pomáhali zformovat duchovní tvář města.

Foerstrovy dny se již dvanáct let snaží zpestřovat program festivalových koncertů, akcentují nejen klasická díla světových skladatelů, představují svět hudby také moderním a atraktiv-

ním způsobem. V letošním ročníku podali vynikající výkony Panochovo kvarteto, klavírista Pavel Kašpar a zejména soubor Schola Gregoriana Pragensis s uměleckým vedoucím Davidem Ebenem. Vyprodaný koncert v kostele sv. Ducha v Libáni se konal za podpory MAS Otevřená zahrada Jičínska z dotací Královéhradeckého kraje. Vybočením z klasického žánru byl koncert ve strhujícím rytmu plný vášně s Pavlem Šporcem a Romano Stilo. Široký dramaturgický záběr měl rovněž program Zámeckého saxofonového kvarteta. To jsou jen některé příklady festivalových koncertů.

Také předcházející projekty byly nabitě osobnostmi s velkými jmény, které zavítaly do Libáně. V úctyhodné řadě špičkových umělců na webu čteme G. Beňačková, E. Urbanová, Š. Margita, P. Dvorský, V. Hudeček, P. Šporcl, v seznamu rozmanitých žánrů se objevují např. bratři Ebenové, Spirituál kvintet nebo Ondřej Havelka, mezi čestnými hosty festivalu zaujali pozornost spisovatel M. Viewegh nebo botanik dr. V. Větvíčka.

Za pozornost stojí program Foerstrových dnů v příštím roce 2012. Více informací na www.foerstrovydny.cz.

Obecně prospěšná společnost Foerstrovy dny obohacuje kulturní život v našem regionu nejen každoročním konáním hudebního festivalu FD, přátelům umění nabízí další umělecký projekt. Velmi oblíbené se staly Poetické podvečery s Křeslem pro hosta. Konají se v intimním prostředí vino-cukrárny Karolínka v samém srdci náměstí v Libáni. V příjemné atmosféře se vši lehkostí při sklence vína i nad šálkem kávy posloucháme moudré myšlenky s hloubkou životního poslání významných osobností našeho kulturního a společenského života. V roce 2011 zasedla na křeslo herečka a „královna poezie“ Gabriela Vránová, nestor žurnalistiky a televizní i rozhlasová legenda Jan Petránek, před několika dny Státní cenou oceněný překladatel Shakespearova díla prof. dr. Martin Hilský, velkou pozornost upoutal chirurg světového jména prof. MUDr. Pavel Pafko, v listopadových dnech byla hostem první dáma Rádia Svobodná Evropa a novinářka Lída Rakušanová, počátkem prosince zasedla na křeslo Magdalena Dietlová, novinářka, moderátorka a především manželka geniálního scénáristy Jaroslava Dietla. Poetické podvečery se konají jedenkrát měsíčně ve čtvrtek. Rezervace vstupenek a informace o programu lze získat na telefonu 728 749 211.

Domníváme se, že kultura v Libáni je živá, obohacuje turistický program a stala se významnou společenskou událostí pro místní milovníky kvalitní kultury, kteří přijali Foerstrovy dny i Poetické podvečery za své.

Zdeněk Vokurka
umělecký ředitel FD

Kříž v Nemyčevsi

Na Bílou sobotu (23. 4.) byla předsedkyně svazku obcí Mariánská zahrada pozvána do Nemyčevsi na slavnostní vysvěcení nově zhotoveného kříže, jehož autorem je Josef Sháňko. U polní cesty vedoucí z Nemyčevsi do Jičína byl tak obnoven dřevěný kříž, který tu stával od roku 1880.

Slavnosti, zahájené členkou Spolku rodáků, občanů a přátel obce Nemyčevs Soňou Rösslerovou, se zúčastnilo na osm desítek lidí. Zazněly básně českých klasiků, na místě zazpíval sbor od sv. Jakuba a poté jáhen Čeněk Strašík vysvětil kříž, u něhož byly zasazeny dvě lípy.

Eliška Formanová

Každá krajina je naším ZRCADLEM

Lidé obývající krajinu mezi městy Dětenice, Kopidlno, Rožďalovice, Dymokury a Městec Králové mají denně kolem sebe mozaiku rybníků a lesů vznikající po celá staletí. Této kouzelné krajině vévodí největší rybník oblasti a zároveň celého okresu Jičín s příznačným názvem Zrcadlo. Ke svému názvu prý přišel tehdy, když se rozmrzelý kopidlenský hrabě Schlik vracel z nedělního oběda od svého souseda z rožďalovického zámku. Ten se mu chlubil právě zakoupeným, a jistě ne laciným, benátským zrcadlem zdobícím jídelnu jeho sídla. Cesta vedla po hrázi tohoto nádherného rybníka. Na ní nechal hrabě zastavit svůj kočár a při pohledu na klidnou hladinu pronesl s neskrývaným uspokojením: „Ty jsi zase moje zrcadlo!“ A spokojeně se vrátil domů.

Kdeže je dnes benátské zrcadlo z Rožďalovic? Ale rybník Zrcadlo je tu dodnes.

Rybníční oblasti, jejichž torzo se zde dodnes nachází, vzniká ve druhé polovině 15. stol., kdy noví vlastníci hledali využití pro vyhlídnu krajinu poničenou husitskými válkami a ohrožovanou každoročními povodněmi. Počet a velikost rybníků byl dán omezenými zdroji vody, jež poskytovala řeka Mrlina a Štítarský potok. Deskový zápis z roku 1501 vypočítává na 30 rybníků. Je velmi pravděpodobné, že své zkušenosti se stavbou rybníků zde sbíral i sám Jakub Krčín z Jelčan ještě dávno předtím, než vytvořil svá proslulá vodní díla v jižních Čechách. V 17. stol., v době největšího rozkvětu, bychom zde napočítali na 130 rybníků, z nichž většina zanikla v průběhu druhé poloviny 19. století. Přesto podoba zdejšího kraje nedoznala příliš velkých změn. Dilem proto, že se zde nenachází žádný významný turistický bod, dilem proto, že rozsáhlé lesní porosty v blízkosti vojenského výcvikového prostoru Mladá měly sloužit jako případné shromaždiště vojenských kolon Varšavského paktu v případě válečného konfliktu.

Krajina mezi Kopidlnem a Dymokury, mezi Rožďalovicemi a Městcem Králové se tedy jeví ve svých zrcadlových odlescích jako ta lepší část našeho nitra. Jako ta harmonická, vyrovnaná, zklidněná krajina duše, duše krajiny. Malebná oblast s více jak dvěma desítkami rybníků, hlubokých dubových a habrových, smrkových i borových lesů, jež tvoří pestrou mozaiku s potoky, loukami a poli, sady, pastvinami a mokřady. V roce 2005 byla celá oblast vyhlášena v rámci projektu Natura 2000 „Ptačí oblasti Rožďalovické rybníky“. Na téměř 6500 ha jsou zde sledovány populace především dvou takzvaně kritériových ptačích druhů: jeřába popelavého a motáka pochopa. Monitorovány jsou však i další ptačí druhy, např. bukač velký, bukáček malý, chřástal malý nebo orel mořský. V celé oblasti bylo zjištěno na 205 ptačích druhů, z toho 136 jich zde hnízdí. Celá tato oblast byla po dlouhá léta jakousi popelkou v očích ornitologů. Teprve podrobnějším výzkumem začátkem 90. let minulého století bylo objeveno mnoho klenotů zdejší ptačí říše.

Největší rybník celé oblasti má rozlohu necelých 80 ha. Leží v otevřené krajině mezi obcemi Mlýnec a Budčevs. Na jeho východním okraji se rozkládají rozsáhlé rákosiny, jež jsou hnízdištěm mnoha

vzácných ptačích druhů, např. potápky černokrké (*Pidiceps nigricollis*), husy velké (*Anser anser*), bukače velkého (*Botaurus stellaris*), bukáčka malého (*Ixobrychus minutus*), motáka pocho-pa (*Circus aeruginosus*), chřástala kropenatého (*Porzana porzana*), slavíka modráčka (*Luscinia svecica cyanecula*), sýkořice vousaté (*Panurus biarmicus*) nebo strnada lučního (*Miliaria calandra*). V těsné blízkosti hnízdí další vzácné ptačí druhy, jako včelojed lesní (*Pernis apivorus*), luňák červený (*Milvus milvus*), čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*), křepelky polní (*Coturnix coturnix*), ůhýk šedý (*Lanius excubitor*). Vzhledem k tomu, že celá vodní plocha leží v otevřené krajině, je oblíbenou tahovou

zastávkou pro mnohé další ptačí druhy. Na jarním nebo podzimním tahu zde byly spatřeny takové rarity jako plameňák růžový (*Phoenicopterus ruber*), berneška velká (*Branta canadensis*), husice rezavá (*Tadorna ferruginea*), orlík krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), orel křiklavý (*Aquila pomarina*), koliha velká (*Numenius arquata*) nebo rybák velkozobý (*Sterna caspia*).

Od roku 2000 se několik amatérských ornitologických nadšenců rozhodlo ještě více přispět k prohloubení znalostí o avifauně rybníka, potažmo celé oblasti. V několika odchytových liniích zde v rákosinách probíhá odchyt a kroužkování především drobných pěvců do nárazových sítí. Akce se koná za standardních podmínek v tomtéž termínu každoročně. Ptáci jsou nejen kroužkováni, ale je též určován věk, pohlaví, některé druhy jsou měřeny a váženy. Z dlouhodobého hlediska je např. sledováno kolísání počtu ptačích druhů v jednotlivých letech, délka jejich setrvání na lokalitě a především monitoring druhů, které by jinak ušly pozornosti a jiným způsobem by nebylo možné zjistit jejich přítomnost. Za uplynulých osm let bylo odchyceno a okroužkováno celkem 6726 ptáků, v celkem 68 druzích. Byly odchyceny druhy dosud v dané oblasti nezaznamenané, především rákosník tamaryškový (*Acrocephalus melanopogon*), slavík tmavý (*Luscinia luscinia*), bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*), pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*) a mnohé další. V oblasti probíhá několik vědeckých programů zaměřených na ptačí druhy zde žijící.

Všichni návštěvníci, kteří zavítali k rákosinám rybníka Zrcadlo, se shodli na jednom. Toto místo má jakousi nevyslovitelnou atmosféru, svůj *genius loci*. Jako by se zde čas na chvíli zastavil a člověk zde na malou chvíli zůstal sám, jen se zdejší krajinou. A jistě i prostřednictvím bytostí, jež nás pozemšťany spojují s nebeskými výšinami, kterými ptáci bezpochyby jsou. Je jen na nás, s jakými pocity za pár let nahlédneme do zrcadla této krajiny, do zrcadla nás samých.

Rybník Zrcadlo ve Mlýnci u Kopidlna je největší z rybníků Jičínska a spravuje ho Rybářství Chlumec nad Cidlinou. V posledních dnech měsíce října se tu za účasti mnoha diváků koná jeho tradiční výlov. V sítích rybářů, vedle tradičních kaprů, uvíznou i jiné druhy: mauři, líni, štiky, tolstolobici i candáti. Celkem bývá z rybníka vytěženo kolem 900 q ryb. Dalších 200 q je vyloveno již v průběhu roku.

Řada návštěvníků si z Mlýnce odváží na svůj vánoční stůl živou rybu v přijatelné ceně. Mnohé další lákají pochoutky z ryb, které zde vyrábějí a prodávají místní hasiči. Není pochyb o tom, že většina vylovených ryb z rybníka Zrcadlo se stává součástí vánočních hodů v řadě rodin i restaurací nejen v našem okrese, ale také v Turnově a Praze, kam Chlumecké rybářství vylovené ryby dodává.

Podle zápisů z kroniky obce Mlýnec zpracoval Oldřich Suchoradský

Soukromá Galerie Na Špejcharu

Během sezóny 2011 byly v soukromé Galerii Na Špejcharu v Bukvici uspořádány celkově čtyři výstavy, a to v květnu obrazy a objekty Martiny Zelené a Jana Rampase, v červnu fotografie přírody spojené s malovanými obrázky Vladana Falty, v srpnu fotografie z Mariánské zahrady Petra Luniaczka a v říjnu akvarelové i tušové obrázky Bukvice a okolí majitele galerie Jiřího Qida Valtera.

Návštěvníci na výstavu nazvanou Chaloupky jako malované přicházeli ještě koncem října, neboť přálo počasí a občasné sluníčko lákalo na výlet do přírody. Pro výletníky je totiž, jak je mnohokrát poznamenáno i v návštěvní knize, prohlídka Galerie Na Špejcharu v Bukvici příjemným zakončením toulky přírodou.

V roce 2011 navštívilo doposud tuto nenápadnou venkovskou galerii umístěnou do špejcharu roubené chalupy v Bukvici 566 návštěvníků. Někteří si toto prostředí již natolik oblíbili, že je navštěvují pravidelně, a ti, kteří zde byli poprvé, rádi se sem i v průběhu roku vracejí. Vstupné se zde opět, jak je zvykem, nevybíralo žádné a každou vernisáž provázela hudební vložka i pohoštění návštěvníků.

Výstavní sezonu roku 2012 zahájí práce dětí z keramického kroužku Základní školy ve Slatinách. Při vernisáži 5. května bude zřejmě rovněž přivítán i čtyřtisící návštěvník této galerie, který obdrží na památku i některý z Valterových obrázků. Mimo úvodní výstavu budou v roce 2012 uspořádány ještě čtyři zajímavé výstavy, na které jsou srdečně zváni všichni, kdo chtějí trávit některé ze sobotních odpolední v prostředí venkovského statku manželů Valterových na Bukvici u Jičína.

Jiří Qido Valter

Galerie J. B. Spektrum ve Vokšicích

V galerii J. B. Spektrum ve Vokšicích proběhly v roce 2011 výstavy obrazů a batik Evy Šinkmannové, obrazů a keramiky Jiřího a Markéty Škopkových, skleněných plastik Jiřího Ryby, obrazů Michaila Ščigola a výtvarných děl Josefa Bucka.

Jiří Škopek nevystavoval ve Vokšicích „jen“ obrazy, ale měl zde i ukázky ze svých pohlednic. Na jedné z nich byl také kostel v Nadslavi. Při přípravě výstavy a procházce po okolní krajině namaloval pro Josefa Bucka pohlednici Veliše a vznikla i pohlednice pro Bukvici.

I v tomto roce tu Občanské sdružení SH ve spolupráci s galerií uspořádalo dva oblíbené programy. Prvomájové odpoledne se konalo ve Vokšicích počtvrté,

celkově bylo pětadvacáté (v letech 1986-2007 jezdili zájemci o tento program na zámek Staré Hradky). Tentokrát Hana Kofránková připomněla dílo Karla Jaromíra Erbena. Spolu s Liborem Vackem a Alešem Vrzákem přednesla za hudebního doprovodu Lukáše Klánského nejdříve ukázky z méně známého díla (pozornost upoutal i text vypovídající o vzniku polky ve Vokšicích). V druhé části programu pak přítomné zaujal přednes Záhořova lože.

Hudebně-literární festival tu probíhal také už počtvrté a také ten navazoval na starohradskou tradici (založenou v roce 2000). Alfred Strejček a Štěpán Rak vystoupili v pořadech věnovaných dílu K. J. Erbena, R. M. Rilka a J. Solovjeva. V dalších dvou zaujal posluchače J. M. Rak, který si do jednoho z nich pozval jako hosta F. Vlčka.

Eva Bílková

Jičínská beseda

Třikrát se v roce 2011 hovořilo v Jičíně o Veliši na přednáškách pořádaných Jičínskou besedou. Režisér, scénárista a spoluautor cyklu Šumná města Radovan Lipus představil 7. ledna „Šumné stopy

českého architekta na Balkáně“, tedy stopy velišského rodáka Karla Paříka. Přednášku doprovázelo promítání fotografií z natáčení stejnojmenného televizního cyklu, které proběhlo v červenci 2010. (Vysílán byl 4. a 11. 6. 2011.)

Historií a stavebním vývojem hradu Veliš se 8. dubna zabývali přední čeští kasteologové Jiří Úlovec a Tomáš Tomíček. Jejich přednáška vzbudila mimořádný zájem – v Porotním sále jičínského zámku se sešlo na 170 posluchačů.

11. listopadu přiblížily stavbu kostela sv. Václava ve Veliši Jana Stráníková a Vladislava Říhová, vedoucí seminářů na Univerzitě Pardubice, zaměřených na Mariánskou zahradu. Umožnil jim to souhrnný účet vypracovaný vrchním správcem panství Karlem Říhou v r. 1757, objevený ve Státním okresním archivu Jičín a vypovídající o průběhu stavebních, řemeslných a uměleckých prací v letech 1747-1752, o cenách a o nejvýznamnějších umělcích podílejících se na výzdobě. Přítomní se také dozvěděli více nejen o Karlu Říhovi, ale i o celém panství, v té době spravovaném Annou Josefou Schlikovou.

Eva Bílková

Hasiči v Libáni, Psinicích a Kozodírkách nezaháleli ani v roce 2011

Hlavní náplní práce SDH Libáň na jaře byla oslava 130. výročí založení sboru. V sobotu 7. května v rámci oslav byla uspořádána okrsková soutěž v požárním sportu na libáňském letišti. Tato soutěž začala slavnostním průvodem hasičů z náměstí na letiště za doprovodu libáňské Kyzivátovy dechové hudby a výjezdové techniky našich hasičů. Do průvodu zařadili hasiči ze Starých Hradů také zrekonstruovanou koňskou stříkačku, která je moc hezká. Po příchodu na letiště zazněla státní hymna a soutěžní družstva se začala připravovat na závod. Oslava pokračovala v sobotu 25. června, kdy se konal den otevřených dveří ve zbrojnici. Hasiči připravili výstavu dokumentů, dobo-

vých stejnokrojů, hasičské techniky, výstroje a výzbroje od nejstarší až po vybavení, které se používá v současné době. Návštěvníci si také prohlédli výstavu diplomů a pohárů, které náš sbor získal na soutěžích v požárním sportu. Zahájení provedl starosta sboru pan Mazáček a poté přečetl Jan Štulák originál zakládací listiny ve staročeštině. Následovala ukázka vyproštění osob z havarovaného automobilu a jeho následné rozřezání, které předvedli hasiči ze Sobotky. Hasiči připravili také občerstvení pro návštěvníky.

Mladí hasiči se zúčastnili okresního kola hry Plamen, a to ve dnech 3. - 5. června v Lužanech. Další kulturní záležitostí byl v sobotu a v neděli 16. - 17. července zájezd po Českém ráji s noclehem v Turnově. Hasiči navštívili Drábské světničky, zámek Mnichovo Hradiště, Sychrov, Hrubý Rohozec, projeli se vláčkem v Pěčíně, prohlédli si obrácené zvony v Rovensku a další památky. Tento zájezd patřil k těm nejzdařilejším v dlouholeté tradici zájezdů.

Soutěžní družstva také v létě nezahálela, což potvrzuje účast dvou družstev mužů ve Psinicích 11. června.

Kozodírského výstřiku 23. července se zúčastnila dvě družstva mužů, družstvo žen a dětí. V sobotu 6. srpna jeli muži i ženy na noční soutěž na Kacákovu Lhotu a 27. srpna do Brodku na Brodecké klání. Hlavní soutěžní akce pro sbor byl 3. ročník dětské soutěže o putovní pohár SDH Libáň, který se konal 3. září 2011. Díky navázání spolupráce s Leteckým klubem Libáň tato soutěž proběhla na letišti. Zúčastnilo se 17 družstev dětí, 10 starších a 7 mladších. V pěkném letním počasí děti závodily ve štafetě, útoku i v přetahování lanem. Díky sponzorství Města Libáň a MAGNY si děti odvážely pěkné ceny za umístění i za účast. Zážitek pro návštěvníky jistě bylo množství dospělých,

rodičů a trenérů v jedné osobě, kteří s dětmi jejich úspěchy i neúspěchy intenzivně prožívali. A je dobře, že se najde tolik ochotných lidí, kterým není jedno, co jejich ratolesti ve svém volném čase dělají. Toto si člověk uvědomí zejména v době, kdy využití volného času dětí se stává opravdu vážným problémem, který v mnoha případech končí pro naši společnost velmi smutně.

Členové SDH Psinice uspořádali 12. března malou oslavu MDŽ. Pro přítomné bylo připraveno občerstvení v podobě chlebičků, jednohubek, zákusků, kávy, čaje a piva. Každá žena dostala karafiát. 23. dubna se konalo velikonoční a pouťové posezení při grilovaných kuřátkách a dobrém pivku a vínku. 30. dubna se uskutečnil 1. ročník „Hasičské bramborákiády“. Soutěže se zúčastnilo 8 dobrovolníků, kteří napekli asi 400 kusů bramboráků různých druhů. Večer proběhlo tradiční pálení čarodějnic. 7. května se zúčastnili okrskové soutěže v Libáni, kde tým žen zvítězil a tým mužů skončil na posledním místě. 11. června se za velmi pěkného počasí ve Psinicích konala hasičská soutěž pro děti i dospělé. Zúčastnilo se celkem 5 týmů mužů, 3 týmy žen a 6 týmů dětí. V kategorii mužů vyhrál Holín těsně před domácími muži, v ženské kategorii zůstal pohár za první místo doma ve Psinicích, starší děti byly nejlepší ze Starého Místa. Letos jsme také provedli sběr železného šrotu a čistili požární nádrž.

16. července 2011 odpoledne se konal na hřišti ve Psinicích 1. ročník „Babetiády“. Tohoto setkání mopedů se zúčastnilo celkem 13 jezdců, z nichž jeden na bicyklu. Součástí akce byla vyjížďka na 5 kol po trase Psinice, Libáň, Zliv, Ledkov a opět Psinice. Každý účastník obdržel věcnou cenu.

V sobotu 20. srpna 2011 se ve Psinicích konal osmý ročník Loučení s prázdninami, letos na téma pohádky se zvířátky. Tohoto odpoledne plného soutěží, zpěvu a tance se zúčastnilo téměř 200 dětí. Na úvod programu vystoupily mažoretky z Kopidlna a po nich se už mohly děti vrhnout na připravené soutěže, například přenášení pylu do včelího úlu, házení míčků, válení koblížků, chytání rybiček a mnoho dalších. Velký úspěch měla tak jako v předchozích letech lanovka a také děti hojně využívaly možnost svézt se na poníkovi Plutovi. Po celé odpoledne měli všichni přítomní možnost prohlédnout si ohradu se živými

zvířátky (ovečky, kachny a králíci) a Krakonošovu zahrádku. Po ukončení soutěží vystoupily podruhé Kopidlenské mažoretky a hned po nich na parket doslova vběhla zpěvačka Heidi Janků. Ta měla pro děti připraven zajímavý program se zpěvem a soutěжами. Před předáním cen všem soutěžícím dětem se ještě představila taneční skupina zralých žen Viróza z Podůlsí. Také libáňští mladí hasiči uhasili Trautenberkův seník. Při večerním posezení se pak někteří návštěvníci loučili s prázdninami dlouho do noci.

V sobotu 3. září 2011 se v kostele sv. Jiří ve Psinicích uskutečnil výroční koncert. Účinkovali Jana Lišková Kvochová – klavír + cembalo, Ilona Veselovská – flétna, Lucie Jarešová – soprán. Poděkování patří všem, kteří se koncertu zúčastnili a přispěli tak na opravu vstupní brány psinického hřbitova.

V sobotu 23. července proběhl 6. ročník hasičské soutěže v Kozodírkách, kterou pořádal SDH Kozodírky. Počasí nám přálo, a tak se zúčastnilo rekordních 24 družstev. Kozodířští muži a ženy opět potvrdili, že jsou nejsilnější tahouni – první místo v přetahování lanem tedy zůstalo domácím. Potěšující byla účast družstev ze vzdálenějších míst – Pňov, Libice nad Cidlinou, Obruby, Obrubce, Humburky. Celým dnem opět provázeli Ruda Janeba a Michal Vlk. Všichni, kdo přišli na večerní diskotéku, mohli spatřit krásný ohňostroj.

Hasiči z Libáňska

Rok 2011 v členských obcích

Bačalky a Lično skládaly zápisné

První rok druhého decénia 21. století byl pro obec Bačalky (s částmi Bačalky a Lično) hektický od samého počátku až do Vánoc. Obec ležící na samém „chvostu“ Královéhradeckého kraje se stala novým členem svazku obcí Mariánská zahrada a jako každý začátek v novém kolektivu skládala zápisné. Nemluvím teď o členských příspěvcích, ale o akcích, kterými se zapojila do programu obnovy nebo vytváření nových venkovských tradic na území svazku.

Jednou z mimořádně úspěšných a hojně navštívených byla 1. bačalská klobouková slavnost, která se uskutečnila 18. června 2011. Účastníci se bavili nejen toto sobotní odpoledne, ale už několik týdnů předem při vymýšlení kloboukových modelů pánů a dam, aby se s nimi potom mohli zapsat do soutěže o nejkrásnější pokrývku hlavy.

„Kloboukovka“ přinesla spoustu legrace pro všechny věkové kategorie, ale i poučení – součástí odpoledne byla přednáška bylinkáře Pavla Váni o léčivých účincích lučního kvítí, pro děti připravily mladé žokejky ze psinických stájí přehlídku výcviku jezdeckých koní i projížďku na koňském hřbetě, následovaly vtipné soutěže i nohejbalový turnaj „staré mladé gardy“. Příjemnou atmosféru do časných ranních hodin vytvořila také bezkonkurenční country hudební skupina Rumová aféra.

Plody léta jsme na Bačalkách posvětili na bačalských selských trzích v srpnu s účastí více než 250 lidí a závěr sezóny patřil oslavám dvou významných výročí: 640 let první zmínky o obci Lično a 375 let první zmínky o obci Bačalky. K oslavě těchto narozenin jsme využili příležitost státního svátku republiky 28. října, kdy občané a chalupáři společně vysadili u budovy obecního úřadu mladou lípu. Na

vzpomínkové akci u lípy byl veřejnosti po dlouhých letech představen zrestaurovaný čestný prapor bačalsko-ličenského divadelního ochotnického spolku České srdce z r. 1927. Součástí slavnostního odpoledne byla také beseda s poradcem prezidenta V. Havla – panem dr. Janem Šolcem. Poté následovalo sousedské posezení s tradičními dobrotami českého venkova – pravou zabijačkou a staročeskými řepánky. Mladý stromek zůstal zatím nepokřtěn. Křtiny proběhnou 9. 6. 2012 na setkání rodáků a přátel Bačalek, kam všechny přátele z MZ už nyní srdečně zveme. Bližší

informace o dění v obci a také o aktivitách občanského sdružení Občané Bačalek a Lična včetně elektronické podoby všech čísel velmi oblíbeného místního časopisu *Pramínek* najdete na www.bacalky.cz.

Pavλίna Kaprasová
starostka obce

Bukvice

V roce 2011 se nám podařilo pokračovat ve stavebních pracích na nemovitosti čp. 28, která bude sloužit nejen pro obec Bukvici, ale i pro Mariánskou zahradu. Stavební práce byly započaty v roce 2009. Jsme malá obec s malým rozpočtem a z tohoto důvodu musela být stavba rozdělena do několika dílčích částí. Tato rekonstrukce je financována z „Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje“, z Ministerstva pro místní rozvoj ČR a z rozpočtu obce Bukvice. Podmínky Programu obnovy venkova nedovolují čerpat finanční prostředky z „Programu rozvoje venkova ze Státního zemědělského intervenčního fondu ČR“. Kromě stavebních prací se nám podařily

i terénní úpravy v blízkosti hospodářské budovy na obecním statku.

Počátkem roku 2011 požádala obec prostřednictvím Místní akční skupiny Otevřené zahrady Jičínska Státní zemědělský intervenční fond o dotaci z Programu rozvoje venkova na projekt „Bukvice – úprava komunikace u kaple“. Cílem projektu bylo opravit povrch komunikace nad vodní nádrží v Bukvici a vybudování chodníku ze žulových kostek podél kaple sv. Jana Nepomuckého. Tím byla ukončena rekonstrukce celé bukviské návsi, kromě statku čp. 28. V rámci opravy komunikace byla nakoupena drobná technika na údržbu veřejné zeleně v katastru obce Bukvice.

O údržbu veřejné zeleně se v letošním roce postaral Sbor dobrovolných hasičů v Bukvici. Ten také uspořádal ve spolupráci s obecním úřadem Olympiádu v hasičských soutěžích. Účastnila se družstva z okolí, soutěžili muži, ženy i děti.

Kulturní a společenské akce se konají v kapli sv. Jana Nepomuckého, v zasedací místnosti obec-

ního úřadu čp. 27 a venkovní akce na pozemcích u čp. 28 (bývalý Škaloudův statek). Pálení čarodějnic, Den matek, Bukvická pouť, Adventní zpívání i Vánoční koncert se těšily velkému zájmu. Proběhlo též vítání občánků a svatební obřad v kapli sv. Jana Nepomuckého.

Na podzim roku 2011 požádal Obecní úřad Bukvice o dotaci na zpracování nového územního plánu. Prvním důvodem je platnost územního plánu obce Bukvice od 1.1.2016 a druhým důvodem je plán společných zařízení v rámci komplexních pozemkových úprav, které probíhají v katastru obce Bukvice. Pozemkové úpravy zajišťuje Pozemkový úřad Jičín.

Eliška Formanová
starostka obce

Bystřice

Začátek roku jsme v Bystřici pojali sportovně. 6. ročník stolního tenisu v lednu přišel po svátcích vhod. V únoru pokračujeme tradičním Hasičským bálem, který opět nezklamal svou vysokou návštěvností a příjemnou zábavou.

A je tu březen, bohatý na krásné akce. Jako první MDŽ, náplň programu sestavená ze scének, písní a vtipů udržela na sále hosty ve vřelé náladě až do večera. Další týden Dětský maškarní karneval. Ve vesele vyzdobeném sále tančily děti i s rodiči, krásných masek se sešlo hojně.

První ročník Maškarního plesu pro dospělé dopadl nad očekávání a masky si odnesly nejen výhry, ale i příjemný pocit ze setkání.

Koncem dubna jsme nastartovali košťata a v předmájovém večeru si průvod čarodějnic došel zapálit oheň a pak na místním hřišti opékal buřty.

V provoněném začínajícím jaru se uspořádal koncert v kostele. Houslista pan Lamač a zpěvačka Jana Ryklová předvedli skvělý výkon. Všichni návštěvníci koncertu bez dechu poslouchali tóny krásných světových melodií. Dobrovolné vstupné bude použito na výmalbu kostela.

Posezení na sále v Den matek se uskutečnilo poprvé. Promítalo se, navštívil nás bavič pan Matoušek a u kávy se sedělo do večera. V květnu se tradičně pořádá obecní výlet ve spolupráci s hasiči. Lázeňský okruh, tak byl výlet nazván, nás zavedl do Karlových Varů, Františkových Lázní a Mariánských Lázní. Stihl se i hrad Loket.

A začíná velký úklid. Důvod? Přihlásili jsme se do soutěže „Vesnice roku 2011“ a tomu předchází přípravy. Nejhezčí na tom všem nakonec bylo, že uklízela většina vesnice. Zametalo se, natíralo, sekala tráva, pracovali mladí i staří. Práce a sdílnost občanů dodávala zastupitelům obce sílu a víru v to, že se akce nekoná zbytečně, i kdyby žádná výhra nebyla. Zúčastnilo se 39 obcí a po prezentaci na začátku června si musíme na výsledky chvíli počkat.

A je tu slunný měsíc červen a hřiště ožívá Dětským dnem. Radost dětí, zářící slunce a voňavé palačinky zaplnily celé odpoledne. Večer pak následovala Pouťová klobouková zábava pro dospělé. Fantazie kloboukových kreací nás překvapovala celý večer, nápad měl úspěch.

Během prázdninových měsíců se konala na hřišti Malá kopaná a na kolbišti Country odpoledne s koňmi.

A máme tu výsledky soutěže „Vesnice roku 2011“, slzíme, ale radostí. Získali jsme pro obec Bílou stuhu za činnost mládeže, přípravy se vyplatily. Jedeme si ji vyzvednout během srpna do Nového Hrádku, kde je slavnostní předání. Všichni máme velkou radost. Zpráva letí obcí jako kulový blesk, všichni sice na výsledky čekali aspoň s malou nadějí, ale tohle umístění nám vyrazilo trochu dech. Radost a dojetí neberou konce. Děti jdou do školy, a tak tu máme Loučení s létem aneb Hry bez hranic. Sluníčko nám přálo, děti soutěžily s vervou i s rodiči.

V říjnu započala v Bystřici nová tradice, Vítání občánků. Napoprvé šest nových hodných miminek, rodinná atmosféra, vystoupení dětiček z místní školky a dojetí. To vše se celé odpoledne prolínalo v našem kulturním stánku.

V listopadu pro osvěžení Motýlková zábava, vánoční dílna, kde s předstihem pomáháme vyrobit vánoční výzdobu, a rozsvícení vánočního stromu, tentokrát v jiném pojetí. Náš původní krásný strom musel být z bezpečnostních důvodů pokácen. V prosinci pak turnaj v mariáši, tradiční Vánoční posezení na sále a Poslední leč.

Co přinese další rok, to si nikdo netroufne plánovat, ale doufáme, že jen dobré. Je zřejmé, že když se dají lidé dohromady a společně něco tvoří, vždy vznikne něco krásného, užitečného či příjemného. Tak si přejeme, aby to tak bylo i další rok. Hodně štěstí!

Jana Rieplová

Cholenice

Cholenice jsou obec s dlouhodobou tradicí pořádání kulturních i sportovních akcí. Nejinak tomu bylo i v roce 2011, kdy byly na webové stránky obce umístěny informace z její dávné i bližší minulosti a poznatky se stále doplňují.

V r. 2011 investovalo zastupitelstvo finanční prostředky hlavně do rekonstrukce zasedací síně Obecního úřadu, která slouží ke schůzím, k vítání občánků i jako důstojná volební místnost.

Kulturní dění v Cholenicích každoročně začíná Plesem pod cylindrem, který je již z minulosti vyhlášenou akcí nejen pro místní. I tentokrát se povedl. Pro děti byl uspořádán maškarní karneval, kde se všichni patřičně vyřádili.

Také letos vyrazili Choleňáci za kulturou do Prahy, na muzikál „Kat Mydlář“ v divadle Broadway. Podzimní větry umožnily uspořádat pro děti 1. Drakiádu – soutěž o ceny v pouštění draků. Akce se velmi vydařila a přítomné děti byly velmi spokojené. Sportovní klání začalo již na jaře tenisovým turnajem na „cholenické antuce“, pro děti pak obec uspořádala tradiční „Dětský branný den“ s mnoha disciplínami o ceny, večer byl zakončen soutěžemi i pro dospěláky.

V rámci každoroční cyklistické akce „Cyklotur“ absolvovalo 9 borců a borkyň smrtících 79 km po krásách vlasti i za objevením zajímavých občerstvovacích stanic. Přežili a byli odměněni lahodným moken. O prázdninách proběhl turnaj v malé kopané, jehož se účastnilo 8 družstev. Také se vydařil, přestože pro domácí zbylo až 3. místo. Podzimním tenisovým turnajem pak sportovní rok v Cholenicích končil.

*Romana Komárková
starostka obce*

Kopidlno

V Kopidlně jsme odvedli v uplynulém roce spoustu práce. Z investičních akcí jsme pokračovali s výstavbou Kulturně-vzdělávacího centra a v tomto roce se budeme těšit na ukončení stavebních prací a kolaudaci. Také projekt čistíčky odpadních vod úspěšně pokročil přes výběrové řízení dodavatele k slavnostnímu zahájení stavby, která bude v roce 2012 v plném proudu. Dále projekt výstavby nových rodinných domů přivítá na přelomu roku nové majitele, tak i neplánovaná a firmou ČEZ vynucená oprava veřejného osvětlení nejen v obci Mlýnec, ale také v části Kopidlno je u konce. Za zmínku také stojí práce s novým územním plánem, kterému jsme věnovali velké úsilí, a novinkou v novém roce je osvobození občanů od poplatků za odpad.

Co se týká akcí kulturních, byl rok 2011 pestrý a ani chystaný program pro rok 2012 nebude za ním pokulhávat. V uplynulém roce se v Kopidlně konaly kulturní akce většího i menšího rozsahu. Mimo Kopidlenského kvítka, pořádaného tradičně počátkem října zahradnickou školou, byly největší akcí Kopidlenské slavnosti, spojené s oslavou 130. výročí založení sboru dobrovolných hasičů. Bohatý celodenní program, který moderoval Vojtěch Bernatský a v němž se návštěvníkům mimo profesionálních účinkujících prezentovala i některá místní zájmová sdružení a spolky, byl zakončen ohňostrojem. Dalšími akcemi, které si již ve městě získaly svou tradici, byly ples města Kopidlno, Dětský maškarní bál v místní Sokolovně, prvomájový nohejbalový turnaj trojic Kopoicup, celodenní akce pro děti Dětský den – Slavnosti slunovratu a Mikulášská nadílka na náměstí, spojená se slavnostním rozsvícením vánočního stromu. Kulturní komise města připravila mimo akcí již zmíněných také vystoupení travesti skupiny Hanky Panky, oslavu dne matek v domě s pečovatelskou službou, podílela se také na pořádání oslav konce léta ve Pševsi, organizovala divadelní představení pražské komorní zpěvohry Na tý louce zelený, besedu se správcem kopidlenské farnosti nejen o adventních zvycích a adventní koncert.

*Hana Masáková
starostka města*

Podhradí

prací došlo k výraznému zlepšení vzhledu středu obce a k vytvoření vhodného zázemí pro spolkovou činnost místních hasičů a k pořádání různých kulturních a společenských akcí.

Michal Rambousek
starosta městyse

Slavhostice

Po dokončení vodovodu v roce 2010 a investici, která obec finančně vyčerpala, se nemohla obec v roce 2011 pouštět do dalších finančně náročných akcí. Splátka půjčky na vodovod, žádost o dotaci ze SZIF na vybavení obce lesní technikou na údržbu a práce v lese a žádost o dotaci z POV na výstavbu nové čekárny pro občany cestující na trati Nový Bydžov – Kopidlno byly rozhodující pro rok 2011. Dotace od SZIF dopadla, a tak v akci s náklady do 500 000 Kč byl zakoupen lesní naviják, vyžínací rameno a štěpkovač. Dotace činila asi 30%. Dotaci na čekárnu obec nezískala. Loňskou investici na údržbu zeleně v obci od firmy Stiga obec nyní doplnila o sněžnou frézu a sběrač listů.

Nedokončena zůstane realizace nového územního plánu pro liknavost v řízení Městským úřadem v Jičíně, odborem územního plánování. Obec musí požádat o prodloužení termínu pro čerpání dotace na Krajský úřad Královéhradeckého kraje. Dále se započalo s přípravou komplexní pozemkové úpravy v katastru obce.

Přes velký sál v kulturním domě a bývalé tradiční diskotéky, zábavy a plesy nelze srovnávat minulost se současností. Jsme rádi za jeden ples hasičů, ale i ten má stále menší účast. Zábavu s živou hudbou pořádali i místní motorkáři po turnaji v nohejbale, ale i jejich snaha skončila fiaskem s malou návštěvou. Další tradiční zábavy pouťová a posvícenská se z těchto důvodů nekonaly. Tradiční jsou v obci akce čarodějnická varta, vatra ke Dni vítězství a oslava Dne matek.

Na víceúčelovém hřišti se nejvíce hraje tenis, ale již tradicí se stává turnaj v nohejbale trojic pořádaný R.Y.D. motorrides club Slavhostice. V sobotu 20. srpna se jej zúčastnilo 8 družstev, hrálo se od rána do večerních hodin 28 zápasů. Zvítězili hráči z Veselé u Semil. Za pěkného počasí probíhal při turnaji bohatý doprovodný program za velké účasti příznivců nohejbalu a motoristického sportu. Již druhý ročník sousedského turnaje ve volejbale neregistrovaných hráčů se letos hrál o putovní pohár Mariánské zahrady. V sobotu 10. září se jej zúčastnilo 6 smíšených družstev a odehrálo se celkem 15 utkání. Z vítězství a z putovního poháru a dalších cen od obce se radovali Hlušáci. V sobotu 23. dubna se konal 3. ročník Velikonočního turnaje ve stolním tenise na sále KD, tentokrát za malé účasti, a vítězem se stal Leoš Melichárek. Přípraven byl i Vánoční turnaj ve stolním tenise neregistrovaných hráčů.

František Melichárek
místostarosta obce

Vitiněves

Vitiněves se po ukončení veliké akce „vybudování kanalizace a vodovodu“ zaměřila v roce 2011 na děti, sport a kulturu. Byl dokončen nový sportovně rekreační areál na „Husankách“, kde na dvouhektarové ploše podél řeky Cidliny vznikl prostor pro klidné posezení v lesoparku, sportovní plocha s multifunkčním hřištěm a dětské hřiště s herními prvky od Tomových parků. To vše v hodnotě 1 mil. korun. Slavnostní otevření s bohatým kulturním programem a noční zábavou proběhlo 20. srpna a zúčastnilo se ho bezmála 300 lidí z naší obce i širokého okolí.

Další finančně náročnou akcí byla přestavba a reorganizace budovy obecního úřadu, kdy vznikla nová reprezentativní kancelář, knihovna a hlavně větší kulturní místnost o kapacitě pro cca 60 lidí,

kteřá naší obci po vyhoření místního hostince se sálem v roce 1991 tolik chyběla. Kulturní místnost bude využívána pro pořádání menších společenských akcí, vítání občánků, přátelských posezení seniorů, výročních schůzí, zasedání zastupitelstva a dalších, občany žádaných akcí.

Vybudování areálu i rekonstrukce OÚ bylo podpořeno dotací ze SZIF, kdy jsme na obě akce obdrželi částku bezmála 1 milion korun. Nemalou zásluhu na tom má i naše členství ve svazku obcí Mariánská zahrada a v Otevřených zahradách Jičínska.

Velkou radost nám opět udělaly naše hasičky, které v letošním roce již potřetí vyhrály Východočeskou hasičskou ligu a nově pak Hasičskou ligu Českého ráje. Poprvé se letos zúčastnily hasičského maratónu po celé republice, a to Extraligy v požárním útoku, kde skončily na celkovém krásném čtvrtém místě. Svými výkony a účastí na tolika soutěžích reprezentují obec v celé ČR, za což jim tímto velice děkujeme a přejeme jim spoustu vyhraných závodů v roce 2012.

Letošní rok byl bohatý i na jiné společenské akce, kdy jsme začali na jaře „Vítáním jara“, pokračovali „Pálením čarodějnic“, „Dětským dnem“, na podzim „Drakiádou“, „Halloweenem“ a na zimu bylo přichystáno „Slavnostní rozsvícení vánočního stromu“, „Přátelské posezení seniorů“ a „Ukončení roku“. O našich akcích jsou občané pravidelně informováni vydáváním obecního zpravodaje.

Do života jsme přivítali naše nejmenší občánky Elišku Fejfarovou, Marušku Kosejkovou a Lucinku Martínkovou. Již teď se těšíme, co nám přinese rok 2012.

*Josef Havránek
starosta obce*

Údrnice

Obec Údrnice se skládá ze tří místních částí – Údrnic, Únětic a Bílska. Nachází se přímo uprostřed území dobrovolného svazku obcí Mariánské zahrady. V obci žije 305 obyvatel na rozloze 930 ha, téměř polovina všech stavení slouží dnes jako chalupy k rekreaci.

Obec také žije společenskými a sportovními akcemi. V tomto roce patřily mezi nejúspěšnější tradiční Myslivecký ples, velice zdařilý maškarní bál, stavění májky nebo již 24. ročník turnaje údrnické malé kopané a mnoho dalších setkání při sportu či hudbě.

I v roce 2012 nás čekají již zmíněné a stále více navštěvované společenské akce, které přispívají k lepšímu poznání a soužití našich sousedů. Přijměte naše srdečné pozvání do Údrnic. Informace lze nalézt na www.udrnice.cz

*Miroslav Horák
starosta obce*

Vršce

Rok 2011 byl velmi bohatý na kulturní a sportovní akce, které obohatily život v obci.

Jako obvykle pokaždé začal sérií plesů pořádaných místními spolky a obecním úřadem – v lednu to byl ples uspořádaný Spolkem dobrovolných hasičů, v únoru ples pořádaný Obecním úřadem a v březnu se pořadatelské role zhostili členové Sportovního klubu Vršce – konal se tradiční Maškarní ples. V březnu se nezapomnělo ani na nejmenší občánky – členové kulturní komise a členové SK Vršce pořádali dětský maškarní karneval.

V dubnu SK Vršce společně s kulturní komisí OÚ uspořádal 30. 4. Čarodějnický rej, spojený s pálením čarodějnic a spoustou soutěží pro účastníky.

V květnu se konaly další dvě společenské akce. Již tradiční Vepřové hody, kde zabíjačkové laskominy pekli a vařili členové SK Vršce, k poslechu a tanci hrála skupina Šukec Mazec. Jako každoročně byl kulturní komisí OÚ Vršce uspořádán Dětský den.

I září bylo bohaté na kulturní a sportovní akce. SK Vršce uspořádal již 5. ročník turnaje v líném tenise zakončený tradičním posezením v místním pohostinství. Dále měli občané možnost zúčastnit se výletů pořádaných SDH Vršce – Zahrada Čech a SK Vršce – Kost, Boskovské jeskyně, pivovar Klášter.

V listopadu SK Vršce pořádal Posvícenskou zábavu, v prosinci společně s kulturní komisí Mikulášskou nadílku a vánoční Zpívání u jesliček v kostele sv. Vavřince.

V roce 2011 proběhly rozsáhlé opravy a rekonstrukce střech na obecních budovách (pohostinství, obchod a obecním úřadě). Celková částka na výše uvedené akce byla 600 tis. Kč.

V letošním roce by měla být dokončena 1. změna územního plánu obce.

Závěrem bychom chtěli poděkovat všem občanům, kteří se podíleli na pořádání akcí, které obohatily společenský život či pomohly zlepšit vzhled obce.

*Tomáš Skrbek
starosta obce*

Vydal svazek obcí Mariánská zahrada
Jména autorů textů jsou uvedena u jednotlivých článků
Foto: autoři článků, archiv obce

Tisk : Tiskárna Vosáhlo, Jičín, www.tiskarna-vosahlo.cz
© 2012 svazek obcí Mariánská zahrada
www.marianskazahrada.cz, mail: info@marianskazahrada.cz